

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY
RODZINIE W CZŁUCHOWIE

WRAZ
ZE SPRAWOZDANIEM
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W CZŁUCHOWIE,

SPRAWOZDANIEM
Z POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W
POWIECIE CZŁUCHOWSKIM NA LATA 2024-2028,
ORAZ INNYCH PROGRAMÓW

ZA ROK 2024

Podstawa prawna:

art.76 ust. 4 pkt 15, art. 180 pkt 1, art. 182 ust. 5 i 6 ustawy z dn. 09.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 poz. 49) oraz art. 19 ustawy z 12.03.2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 ze zm.)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego. PCPR realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone przez administrację rządową oraz inne zlecone zadania określone w aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022r., poz. 1526),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 poz. 869),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r., poz. 49),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r., poz. 901 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 poz. 100 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 poz. 535),

Starosta Człuchowski Zarządzeniem Nr 32/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku na organizatora pieczy zastępczej wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działa Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności.

Nadzór nad prawidłowością wykonywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie zadań wykonuje Zarząd Powiatu oraz Wojewoda (zadania zlecone).

I. Piecza zastępcza - rodzinna

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 poz. 49) zapewnia każdej rodzinie zastępczej świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawa pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w roku 2024 przedstawiała się następująco:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka :
 - nie mniej niż 1.002,00zł - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
 - nie mniej niż 1.517,00zł - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka, a rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00zł miesięcznie.

W 2024r. wypłacono rodzinom zastępczym świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości 903.709,68zł.

Według ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka Starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- świadczenia na pokrycie:
 - niezbędnych kosztów związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej (jednorazowo),
 - kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo.

W 2024r. wypłacono rodzinom zastępczym dofinansowanie do wypożyczenia na łączną kwotę 9.300,00zł, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przyjęciem dziecka w wysokości 14.200,00zł oraz świadczenie na zdarzenia losowe w wysokości 500,00zł.

Zawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, w których umieszczonych jest powyżej 3 dzieci, zgodnie z cyt. ustawą mogą otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez rodzinę zastępczą zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dzwignik osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne wraz ze związanymi z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych wydatków przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

W 2024r. jedna rodzina zawodowa oraz jeden rodzinny dom dziecka skorzystały z tej formy pomocy. Otrzymały środki finansowe w łącznej kwocie 30.416,29zł.

Rodzinie zawodowej Starosta może raz do roku także przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym gdy wymaga tego poprawa warunków zamieszkania dzieci umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej, bądź w przypadku konieczności pozyskania miejsc dla kolejnych dzieci, które będą umieszczone w tej rodzinie.

W 2024r. wypłacono tę formę pomocy 1 rodzinie zawodowej oraz 1 rodzinnemu domowi dziecka w wysokości 22.000,00zł.

Kolejną formą wsparcia dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych jest możliwość zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W przypadku gdy w zawodowej rodzinie zastępczej przebywa powyżej 3 dzieci, Starosta zatrudnia osobę do pomocy dla zawodowej i niezawodowej rodziny zastępczej.

W 2024r. z tej formy pomocy skorzystała 1 zawodowa rodzina zastępcza oraz 1 rodzinny dom dziecka.

Z rodzinami zastępczymi zawodowymi i rodzinnymi domami dziecka podpisuje się umowę zlecenia i na jej podstawie otrzymują wynagrodzenie.

W 2024r. 2 rodziny zastępcze zawodowe i 1 rodzinny dom dziecka otrzymali wynagrodzenie w łącznej wysokości 179.294,00zł .

Ponadto od 01.07.2024r. rodziny zastępcze zawodowe i rodzinny dom dziecka w ramach rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” otrzymują dodatek motywacyjny w wysokości 1.000,00zł brutto miesięcznie.

W Powiecie Człuchowskim w 2024r. funkcjonowały 2 zawodowe rodziny zastępcze, w tym 1 zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Od dnia 01.01.2024r. zaczął funkcjonować rodzinny dom dziecka.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy, obowiązek współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce

zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Każda gmina, zobowiązana jest do zwrotu określonej kwoty na rzecz utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu.

Dochody osiągnięte w związku z realizacją działań PCPR wyniosły w roku 2024 ogółem – 803.339,75zł w tym:

- od gmin za miejsca dla dzieci w rodzinach – 694.672.80zł
- od powiatów za miejsca dla dzieci w rodzinach (porozumienia) – 108.666,95zł

II. Piecza zastępcza – instytucjonalna

Na terenie Powiatu Człuchowskiego funkcjonuje Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego, w skład którego wchodzi trzy placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego tj. Dom dla Dzieci „Pod Świerkami”, Dom dla Dzieci „Kotwica” oraz Dom dla Dzieci „Przystań”. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w 2024 roku w tych placówkach wyniósł 7.548,01zł.

Należy pamiętać, że w pierwszej kolejności, rozważana jest możliwość umieszczenia w rodzinnej formie pieczy zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy jest to niemożliwe małoletni zostaje skierowany do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na dzień 31.12.2024r.

Lp.	Gmina/Powiat	Ilość dzieci	Skierowania wydane w 2024r.
1.	Miasto Człuchów	6	0
2.	Miasto i Gmina Debrzno	3	1
3.	Miasto i Gmina Czarne	8	1
4.	Gmina Człuchów	11	3
5.	Gmina Przechlewo	1	0
6.	Gmina Rzeczenica	0	0
7.	Gmina Koczała	0	0
8.	Z innych powiatów	11	2
	Razem	40	7

Dochody, analogicznie jak w przypadku pieczy rodzinnej, osiągnięte w związku z realizacją działań PCPR wyniosły w roku 2024 ogółem – 1.868.241,93zł w tym:

- od gmin za miejsca dla dzieci w placówce – 956.078,53zł
- od powiatów za miejsca dla dzieci w placówce (porozumienia) – 912.163,40zł

III. Usamodzielnienia

➤ **Piecza rodzinna**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2024 zrealizowało wydatki na kwotę – **102.015,23zł**, z której uregulowano:

- świadczenia na kontynuowanie nauki – 65.279,23zł,
- pomoc na usamodzielnienie – 34.464,00zł,
- pomoc na zagospodarowanie – 2.272,00zł.

➤ **Piecza instytucjonalna**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2024 zrealizowało wydatki na kwotę – **59.416,84zł**, z której uregulowano:

- świadczenia na kontynuowanie nauki – 38.418,84zł,
- pomoc na usamodzielnienie – 18.959,00zł,
- pomoc na zagospodarowanie - 2.039,00zł.

➤ **Ośrodki wymienione w art. 88 ustawy o pomocy społecznej**

- świadczenia na kontynuowanie nauki – 0,00zł,
- pomoc na usamodzielnienie – 0,00zł,
- pomoc na zagospodarowanie - 0,00zł.

IV. Dom Pomocy Społecznej

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym. Na terenie powiatu człuchowskiego funkcjonuje jeden dom pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka dysponuje 199 miejscami. W roku 2024 miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu wynosił 7.477,40zł. Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej od 1 stycznia 2004 roku decyzję o skierowaniu do DPS i decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby kierowanej (tzw. nowe zasady). W stosunku do pozostałych mieszkańek umieszczonych w DPS przed dniem 01.01.2004r. (tzw. stare zasady) PCPR w Człuchowie wydaje nowe decyzje o odpłatności – wydał ich 35. Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie należy skompletowanie dokumentacji dotyczącej osoby ubiegającej się o pobyt w domu pomocy społecznej oraz wydanie decyzji o umieszczeniu skierowanej pensjonariuszki lub pensjonariusza (od 01.01.2023r. przyjmowani są także mężczyźni). Na dzień 31.12.2024r. w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem przebywało 189 osób, w tym 6 mężczyzn (37 osób na „starych zasadach”). W 2024 roku przyjęto 23 nowych mieszkańców. Z usług DPS od 1959 roku narastająco na dzień 31.12.2024r. skorzystało 816 osób.

Ponadto w Domu dla Małoletnich dzieci i kobiet w ciąży w Matemblewie w okresie od 02.02.2024r. do 14.06.2024r. przebywała 1 matka w ciąży.

V. Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności

W 2024 roku wydano 1940 orzeczeń osobom powyżej 16r.ż., z tego 1857 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności, 36 o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych, a 47 orzeczeń o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Osobom przed 16 r.ż. wydano 298 orzeczeń, z czego 271 o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,

26 o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych, a 1 orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Ponadto wydano 447 legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz 560 kart parkingowych, w tym 11 dla instytucji.

VI. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

Aby skutecznie zmniejszyć skalę występującego problemu, którym jest stosowanie przemocy wobec swoich bliskich ustawodawcy nałożyli na każdy szczebel administracji publicznej liczne zadania, których realizacja ma pomóc w coraz skuteczniejszej oraz kompleksowej pracy na rzecz rodzin, które zmagają się z problemem przemocy.

Szczegółowe dane i opis działania zawarto w załączniku nr 2.

VII. Poradnictwo specjalistyczne

Jednym z głównych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie jest świadczenie pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego dla osób z całego terenu Powiatu Człuchowskiego. Centrum dzięki wysoko wyspecjalizowanej kadrze pracowników jednostki, która prowadzi poradnictwo w bardzo szerokim zakresie obejmującym wiele dziedzin życia codziennego.

Od października 2021r. w Centrum został stworzony Punkt Interwencji Kryzysowej. W ramach poradnictwa specjalistycznego przyjmuje prawnik, pedagog, psycholog, pracownik socjalny.

W roku 2024r. ze wsparcia specjalistycznego skorzystało 9 rodzin.

VIII. Pomoc dla cudzoziemców posiadających ważną Kartę Polaka.

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego i poświadczającym uprawnienia przyznawane w ramach ustawy z dnia 7 września 2007r. o Karcie Polaka (j.t. Dz. U z 2018r. poz. 1272.).

Wyплаты świadczenia na podstawie decyzji wojewody dokonuje starosta właściwy ze względu na miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby uprawnionej do świadczenia pieniężnego. Na terenie Powiatu Człuchowskiego w imieniu Starosty powyższe zadanie wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Świadczenie przysługuje wnioskodawcy, jego małżonkowi i małoletnim dzieciom na okres 9 miesięcy.

Zgodnie z art. 8c ust. 1 i 2 ustawy o Karcie Polaka świadczenie pieniężne ustala się w kwocie stanowiącej:

- w okresie pierwszych 3 miesięcy - równowartość 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w roku złożenia wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego - na wnioskodawcę i jego małżonka oraz równowartość 50% tej kwoty na każde małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską wnioskodawcy lub jego małżonka, jeżeli ww. członkowie rodziny przebywają razem z wnioskodawcą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w okresie od 4 do 9 miesięcy - odpowiednio 60% kwot określonych w pkt 1.

W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie zrealizowało tego zadania.

IX. Pomoc obywatelom Ukrainy

Szczególnym zadaniem wynikającym z bieżącej sytuacji politycznej w 2024r. była pomoc świadczona obywatelom Ukrainy na podstawie ustawy z dnia 12.03.2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U z 2024r. poz. 167 ze zm.). Głównym zadaniem PCPR było wsparcie opiekunów tymczasowych, którzy opiekowali się małoletnimi obywatelami Ukrainy przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego z godnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Opiekunów tymczasowych ustala Sąd Rejonowy w Człuchowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydając stosowne postanowienie. Sąd Rejonowy w Człuchowie przesłał do naszej jednostki 70 takowe dokumenty.

Ponadto PCPR w Człuchowie zgodnie z art. 25a cytowanej wyżej ustawy prowadzi ewidencję małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim.

Na terenie naszego powiatu odnotowano tylko 1 taki przypadek.

X. Szkolenie kadr pomocy społecznej

Zgodnie z art. 19 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy przeprowadzanie szkolenia kadr pomocy społecznej. W związku z tym przeprowadzono szkolenie dla pracowników OPS naszego powiatu na temat zmian wprowadzonych przez ustawodawcę w ustawie z dn. 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Z 2024 poz. 44 ze zm.) dotyczących wydłużenia orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, a także odnośnie e-doręczeń.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie jest członkiem „Porozumienia OPS i PCPR”. Na naszych cyklicznych spotkaniach wypracowywane są zasady jednolitego działania, rozwiązywane są na bieżąco problemy i trudności. Do naszego „Porozumienia...” zapraszany jest także przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy.

Wypracowywane wnioski, metody, uzgodnienia mają służyć jak najlepszej pracy z naszymi klientami i rodzinami wymagającymi merytorycznej pomocy.

XI. Realizacja projektów ze środków UE, rządowych

W roku sprawozdawczym Powiat Człuchowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie realizowało żadnych projektów.

XII. Potrzeby z zakresu pomocy społecznej na lata następne

W aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, to także praca socjalna, a przede wszystkim działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. W Powiecie Człuchowskim zauważa się potrzebę dalszego rozwijania placówek wspierających osoby niepełnosprawne, rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz poradnictwa specjalistycznego i jego dostępności dla coraz większej liczby mieszkańców naszego powiatu.

Niezbędne wydaje się także, rozwijanie profilaktyki, pomocy i opieki dla osób, które są uwikłane w przemoc w rodzinie.

Istotne również wydają się działania, które będą miały na celu uwrażliwienie społeczeństwa na problem przemocy, krzywdzenia innych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, poprzez różnego rodzaju akcje informacyjne czy kampanie społeczne. Wydaje się także zasadny rozwój działalności Punktu Interwencji Kryzysowej o pozyskanie nowych specjalistów (terapeutów), o zajęcia terapeutyczne dla dzieci i ich rodzin, grup wsparcia dla osób znajdujących się w kryzysie bądź zmagających się z przemocą w rodzinie czy chociażby poradnictwa psychologicznego w miejscu zamieszkania osób potrzebujących. A przede wszystkim zapewnienie kadry pomocy specjalistycznej, mającej na celu zapobieganie wypaleniu zawodowemu, np. grupy wsparcia, superwizji.

Wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz standaryzacji wskazują na potrzebę rozwijania rodzinnych form opieki poprzez tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Istotne jest rozwijanie poradnictwa specjalistycznego, doradztwa, wdrożenia programów profilaktycznych niezbędnych do nabycia umiejętności przewycięzania trudności i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, co niejednokrotnie pozwoli na ochronę dzieci przed rozdzieleniem ich z rodzicami naturalnymi.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Człuchowie
mgr Paweł Kisielowski